

ENERGINET
Elsystemansvar

Energinet
Tonne Kjærsvvej 65
DK-7000 Fredericia

+45 70 10 22 44
info@energinet.dk
CVR-nr. 39 31 49 59

Dato:
23. oktober 2020

Forfatter:
EAR/EAR

HØRINGSBREV - ÆNDRING AF BALANCEAFREGNINGEN

Energinet sender ændringer til den gældende balanceafregning i høring.

Ændringerne finder anvendelse over for elmarkedets balanceansvarlige aktører, der har indgået aftale om balanceansvar med Energinet.

Baggrund for metoden

Energinet skal på baggrund af *Commission Regulation (EU) 2017/2195 of 23 November 2017 establishing a guideline on electricity balancing* (herefter EBGL) art. 52 og *Methodology for Imbalance Settlement Harmonisation* (herefter ISH) opdatere metoden for balanceafregning.

EBGL art. 52 og ISH stiller krav om, at hver TSO skal opdatere sin ubalanceafregning til at benytte etprisafregning for alle ubalancer og om, at alle ubalancer skal indgå i én samlet ubalanceposition.

Der er fokus på at opdatere metoden for balanceafregning i fællesskab i Norden gennem det nordiske program Nordic Balancing Model (NBM) for at sikre, at metoden for balanceafregning forbliver harmoniseret i Norden.

Elmarkedets aktører har det seneste år været inddraget i mulighederne for opdatering af metoden for balanceafregning, både gennem NBM-programmet, hvor materiale løbende er blevet udgivet på [NBM-hjemmesiden](#), og der er blevet afholdt nordiske aktørmøder, og på Energinets aktørarbejdsgruppemøder for systemydelse.

Den nuværende balanceafregning er forskellig afhængig af, om ubalancer vedrører produktion eller forbrug/handel. Energinet anvender i dag topriismodellen ved afregning af produktionsubalancer og etprismodellen ved afregning af forbrugs- og handelsubalancer.

Derudover opgør Energinet i dag ubalancerne i hvert område separat for produktion samt forbrug og handel.

Den nuværende balanceafregning foretages som den timevise difference mellem forbrug/produktion i henhold til aktørernes indmeldte handelsplaner og produktionsplaner på timeniveau samt forbrug/produktion opgjort på basis af timeregistreringer.

På baggrund af EBGL art. 52 og ISH foreslår Energinet at indføre følgende tre overordnede ændringer til den nuværende balanceafregning:

1. udregne én samlet ubalanceposition pr. balanceansvarlig aktør pr. ubalanceområde pr. ubalanceafregningsperiode (*imbalance settlement period (ISP)*),
2. indføre etprisafregning for alle ubalancer, og
3. at balanceafregningen foretages som den timevise difference mellem indgåede handler og målt forbrug/produktion. Den indmeldte produktionsplan vil derfor ikke længere være en del af balanceafregningen.

Rammerne for ændringen af balanceafregningen er bestemt af ISH. Hvis det ønskes, er der, ifølge ISH, mulighed for at fortsætte med at benytte topriismodellen, hvis Forsyningstilsynet godkender dette. Dette ansås først som en mulighed af de Nordiske TSO'er, men på baggrund af både nordisk og nationalt aktørfeedback blev det besluttet udelukkende at foreslå, at balanceafregningen ændres til at benytte etprismodellen til afregning af alle ubalancer.

Ovenstående og ændringen med at skabe én samlet ubalanceposition for balanceansvarlige aktører giver mulighed for, at balanceansvarlige aktører kan pulje deres ubalancer for produktion, forbrug og handel. Dette anses som en fordel for de balanceansvarlige aktører, fordi den

endelige ubalanceposition pr. ubalanceområde pr. ISP vil være en sum af alle ubalancer vedr. produktion, forbrug og handel, hvis alle tre er relevante for en given balanceansvarlige aktør.

Derudover anses de foreslåede ændringer også for at give mulighed for, at aktører i højere grad vil kunne bidrage til balancering af elsystemet med de ressourcer, der er tilgængelige. Dette følger af, at elsystemet og balanceringen af elsystemet ændrer sig med udførelsen af NBM-programmets forskellige projekter vedr. overgang til 15-minutters ISP, indførelse af et nordiske kapacitetsmarked for automatiske reserver samt energiaktiveringsmarkeder for manuelle og automatiske reserver, forbindelse til de europæiske platforme for balancemarkederne og indførelse af moderne ACE-baseret balancering.

Med indførelsen af disse nævnte ændringer vil måden, som elsystemet balanceres på, med tiden blive ændret. Med indførelsen af etprismodellen for alle ubalancer har balanceansvarlige i højere grad mulighed for at foretage selvbalancering, det vil sige agere i balancemarkedet ved at skabe ubalancer i driftstimen uden at informere TSO'en herom. Det er vigtigt at pointere, at elsystemet i dag stadig balanceres ud fra en filosofi om proaktiv balancering. Det betyder, at balancering af elsystemet foretages af TSO'en i så god tid som muligt med overblik over tilgængelige reserver, og ved hjælp af dette overblik kan TSO'en aktivere de billigste reserver først og derved opnå en samfundsøkonomisk balancering af elsystemet. I overgangsperioden, når etprismodellen er indført for alle ubalancer, men før moderne ACE-baseret balancering er indført, er det vigtigt at gøre de balanceansvarlige aktører opmærksomme på, at hvis de bevidst foretager selvbalancering i samme tidsramme, som TSO'en balancerer elsystemet i, kan dette skabe en u hensigtsmæssig balancering af elsystemet, da ingen af parterne i denne situation har den fulde, nødvendige information for at balancere elsystemet på den mest samfundsøkonomiske måde. Det er derfor vigtigt for Energinet at pointere, at store, bevidste ubalancer skabt af balanceansvarlige aktører med henblik på selvbalancering hverken er hensigtsmæssige for en samfundsøkonomisk balancering af elsystemet eller for elforsyningsikkerheden i denne overgangsperiode.

Jf. EBGL art. 17(1) er det den balanceansvarlige aktørs ansvar i driftstimen enten at tilstræbe sig at være i balance eller at hjælpe elsystemet med at være balanceret. Med denne beskrivelse er det tydeligt beskrevet, at den balanceansvarlige aktørs rolle afhænger af måden, hvorpå elsystemet bliver balanceret. I denne periode, hvor Energinet stadig foretager proaktiv balancering og endnu ikke har indført moderne ACE-baseret balancering, er det vigtigt, at den balanceansvarlige aktør tilstræber sig at være i balance i driftstimen.

I henhold til EBGL art. 52, ISH og NBM-programmet foreslås det med dette høringsbrev at lave ændringer til balanceafregningen, så den lever op til gældende krav og regler, og så metoden for balanceafregning forbliver harmoniseret med resten af Norden.

Metode for balanceafregning

Energinet vil indføre, at en balanceansvarlig aktørs ubalanceposition fremadrettet skal udregnes som én samlet ubalanceposition pr. balanceansvarlig aktør pr. ubalanceområde pr. ISP.

Denne samlede ubalanceposition vil blive udregnet som summen af den balanceansvarlig aktørs samlede handler, jf. EBGL art. 54(3)(a).

Eksempelvis vil en balanceansvarlig aktør, der er aktiv i både DK1 og DK2 og har både produktions-, forbrugs- og handelsbalanceansvar, hver time modtage én samlet ubalanceposition gældende for DK1 og én samlet ubalanceposition gældende for DK2.

Med denne forslåede ændring anses den nuværende opdeling mellem produktionsbalanceansvarlige aktører, forbrugsbalanceansvarlige aktører og handelsbalanceansvarlige aktører ikke længere som værende nødvendig. Energinet vil derfor forsimpler disse tre begreber til *balanceansvarlig aktør* med tilhørende produktions-, forbrugs- og/eller handelsbalanceansvar, hvor dette er nødvendigt at præcisere.

Praktisk set betyder ovenstående ændringsforslag, at balanceansvarlige aktører vil kunne summere deres ubalancer for produktion, forbrug og handel. Det betyder også, at alle ubalancer vil blive anset på én og samme måde. Det vil derfor skabe en større transparens og forståelse for, hvordan ubalancer afregnes og håndteres. Derudover vil alle balanceansvarlige aktører blive behandlet ens i forhold til balanceafregningen, hvilket skaber ens muligheder og betingelser for alle balanceansvarlige aktører.

Ændringen til udelukkende at have én fælles betegnelse for balanceansvarlige aktører kræver også, at beregningen af kreditrammen for balanceansvarlige aktører skal opdateres. I dag varierer beregningen af en balanceansvarlig aktørs kreditramme af, om der er tale om en forbrugsbalanceansvarlig, produktionsbalanceansvarlig, eller handelsbalanceansvarlig aktør, og for produktionsbalanceansvarlige aktører er beregningen også afhængig af produktionsteknologien. Den gældende beskrivelse af kreditrammen findes i Forskrift C1, §3, stk. 2-7.

Energinet foreslår at ændre beregningen af kreditrammen, så den forsimples og bliver teknologineutral.

Kreditrammen skal udregnes ens for balanceansvarlige aktører, uafhængigt af om de har produktions-, forbrugs-, eller handelsbalanceansvar.

Kreditrammen skal udregnes som den numeriske værdi af en balanceansvarlig aktørs samlede ubalanceafregning for den forudgående uge gange 3.

Da tidsperioden for opgørelse og fakturering af ubalancer med Danmarks deltagelse i Nordic Balance Settlement ændres fra en måned til en uge, foreslås det også at ændre kreditrammen, så den fremover som minimum skal udgøre DKK 1.000.000 i stedet for DKK 2.000.000, som er den gældende minimumsværdi.

Energinet foreslår at anvende etprismodellen på alle ubalancer.

Etprismodellen benyttes allerede i dag til afregning af forbrugs- og handelsubalancer.

Indførelsen af etprismodellen på alle ubalancer vil forsimpler balanceafregningen, der i dag er kompleks grundet brugen af topprismodellen for produktionsubalancer og etprismodellen for forbrugs- og handelsubalancer.

Indførelsen af etprismodellen gældende for alle ubalancer vil for balanceansvarlige aktører betyde, at de ikke længere skal flytte rundt på deres ubalancer mellem produktion og forbrug/handel, for at opnå etprisafregning, hvilket Energinet oplever er en konsekvens af den gældende balanceafregning.

Denne forsimpning af balanceafregningen vil yderligere medvirke til, at nye aktører lettere kan deltage i balancemarkedet.

Etrismodellen er en afregningsmodel for ubalancer, hvor en balanceansvarlig aktørs ubalancer afregnes til én og samme pris, regulerkraftprisen (RK-prisen), uanset om aktørens ubalancer går i samme retning som eller modsat retning af det samlede systems ubalancer.

Når etprismodellen benyttes til afregning af alle ubalancer, har det følgende betydning for en balanceansvarlig aktør med en ubalance: Hvis den balanceansvarlige aktørs ubalance går i samme retning som det samlede systems ubalance (dvs. ubalancen bidrager til den samlede systemubalance), så skal den balanceansvarlige aktør betale regulerkraftprisen for størrelsen af dennes samlede ubalance via ubalanceafregningen. Hvis den balanceansvarlige aktørs ubalance går i modsat retning af det samlede systems ubalance (dvs. ubalancen modvirker den samlede systemubalance), så modtager den balanceansvarlige aktør regulerkraftprisen for størrelsen af dennes samlede ubalance via ubalanceafregningen.

Toprismodellen, som i dag benyttes ved afregning af produktionsubalancer, foreslås at udgå af balanceafregningen.

Energinet foreslår at ændre balanceafregningen, så den foretages som den timevise difference mellem indgåede handler og målt forbrug/produktion opgjort på basis af timeregistreringer.

Med ovenstående foreslåede ændring af balanceafregningen vil indmeldte produktionsplaner med timeværdier ikke længere indgå i balanceafregningen.

Dog skal balanceansvarlige aktører fortsat indsende produktionsplaner med timeværdier til Energinet som de er vant til i dag, da disse indgår i den nuværende effektubalanceafregning.

I henhold til ISH art. 10(2) skal hver TSO udregne en værdi for undgået aktivering af frekvensgenoprettelsesreserver, benævnt *value of avoided activation* (VoAA). Denne værdi skal, jf. EBGL art. 55(4)(b) og 55(5)(b), sætte minimums- og maksimumsubalanceprisen, hvis der i en given ISP ikke har været nogen aktivering af frekvensgenoprettelsesreserver i hverken op- eller nedreguleringsretningen.

Energinet foreslår, at denne VoAA-værdi skal være lig med day-ahead-prisen, hvilket er i overensstemmelse med den foreslåede metode vedrørende VoAA-værdien i de øvrige nordiske lande.

I dag sættes ubalanceprisen til at være lig med day-ahead-prisen i de tilfælde, hvor der ingen aktivering af frekvensgenoprettelsesreserver har været for hverken op- eller nedregulering i en given ISP.

Energinet vurderer, at det er vigtigt at bibeholde dette link til day-ahead-prisen, da dette link sikrer, at balanceansvarlige aktører ikke bevidst træder ind i en driftstime med store ubalancer med henblik på at tjene penge på en ubalancepris, der er højere end day-ahead-prisen.

Denne information i forbindelse med VoAA-værdien er udelukkende beskrevet, da Energinet, jf. EBGL art. 55(2) og ISH art. 10, skal definere og udregne VoAA-værdien. I henhold til Energinets forslag vedr. VoAA-værdien vil balanceansvarlige aktører i praksis ikke opleve nogen forskel i timer uden aktivering af frekvensgenoprettelsesreserver sammenlignet med i dag.

I dag skal balanceansvarlige aktører med forbrugs- og/eller handelsbalanceansvar betale et ubalancegebyr for deres faktiske forbrugs- og/eller handelsubalancer. Dette ubalancegebyr vil fremover skulle betales af alle balanceansvarlige aktører på baggrund af deres endelige samlede ubalanceposition pr. ubalanceområde pr. ISP.

Da alle balanceansvarlige aktørers samlede ubalancepositioner foreslås ændret til at være én samlet værdi, hvor både ubalancer for produktion, forbrug og handel indgår, er det også naturligt, at ubalancegebyret skal dække over alle typer af ubalancer, mere præcist denne ene samlede ubalanceposition.

Som tidligere nævnt er det vigtigt for Energinet at pointere den store betydning, som det har, at balanceansvarlige aktører melder deres balanceringsreserver ind i balancemarkedet, og at det er ved hjælp af denne viden om tilgængelige reserver, at Energinet foretager en, indtil videre, proaktiv balancering af elsystemet. Frem til overgangen til en moderne ACE-baseret balancering af elsystemet er det u hensigtsmæssigt for samfundsøkonomien og elforsyningssikkerheden, at balanceansvarlige aktører foretager selvbalancering og bevidst skaber ubalancer for at forsøge at balancere elsystemet.

Ved at udvide ubalancegebyret til at være gældende for alle typer af ubalancer skabes også et øget incitament for balanceansvarlige aktører om at tilstræbe at være i balance i driftstimen, jf. EBGL art. 17(1).

Det undersøges i Norden, om der er mulighed for at harmonisere niveauet for ubalancegebyret. Konklusioner og et eventuelt harmoniseret ubalancegebyrsniveau vil blive udmeldt, når undersøgelsen er færdiggjort i starten af 2021.

Ikrafttrædelse

Metodeanmeldelsen planlægges anmeldt til Forsyningstilsynet **onsdag den 23. december 2020** og forventes at træde i kraft **mandag den 1. november 2021**, forudsat Forsyningstilsynets godkendelse.

Høringsperioden

Energinet anmoder om høringssvar til ændring af balanceafregningen. Høringssvar bedes fremsendt via e-mail til Erica Arberg, ear@energinet.dk med kopi til myndighed@energinet.dk senest

Mandag den 23. november 2020, kl. 12.00.

De indkomne høringssvar vil blive behandlet og eventuelt indarbejdet i ændringsforslaget. Det bemærkes, at eventuelle høringssvar vil blive videresendt til Forsyningstilsynet og indarbejdet i høringssnotat, som offentliggøres på www.energinet.dk.